

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/54/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123209626
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7123209626.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členov senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej v rodinnoprávnej veci navrhovateľky E. I. R.P., S. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ž. X, XXX XX P., právne zastúpenej JUDr. Petrom Majerníkom, advokátom so sídlom v Košiciach, Werferova 1, 040 01 Košice a odporcu - manžela E. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ž. X, XXX XX P., právne zastúpeného JUDr. Jánom Lemešom, advokátom so sídlom v Košiciach, Advokátska kancelária Žiškova 19, 040 01 Košice, v konaní o rozvod manželstva a o úprave pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom E. R., nar. XX.XX.XXXX a E. R., nar. XX.XX.XXXX, obe maloleté deti zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, o odvolaní otca voči výroku III. rozsudku Mestského súdu Košice, č. k. 85P/1/2023 - 178 zo dňa 06. marca 2024, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výroku III. a V.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Návrhom navrhovateľka - manželka doručeným súdu prvej inštancie dňa 02.06. 2023 žiadala, by súd rozviedol jej manželstvo s manželom z dôvodu, že v manželstve vzájomné citové, intímne, spoločenské a hospodárske odcudzenie manželov spôsobilo hlboký, trvalý a nezvratný rozvrat manželstva. Manželka už nemá záujem za žiadnych okolností obnoviť spolužitie s manželom, a preto na rozvode manželstva trvá. V prípade rozvodu manželstva navrhla maloleté deti E. a E. zveriť jej do osobnej starostlivosti, navrhla určiť výživné zo strany otca ako povinného vo výške 150 eur mesačne na každé z detí a styk otca s maloletými deťmi neupravovať.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Mestský súd Košice ako súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom pod č. k. 85P/1/2023 - 178 dňa 06. marca 2024 tak, že:

I. Manželstvo manželov I. R., rodenej I. a E. R., uzavreté v P. dňa XX.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu E. časť P. - W., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XX sa r o z v á d z a .

II. Maloleté deti E. R., nar.XX.X.XXXX a E. R., nar.XX.X.XXXX sa na čas po rozvoze zverujú do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého E. sumou 160 EUR mesačne a na výživu maloletého E. sumou 140 EUR mesačne, vždy do 15.dňa v každom mesiaci vopred, k rukám matky maloletých detí, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvoze manželstva.

IV. P o d o h o d e rodičov styk otca s maloletými deťmi neupravuje.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie citáciou príslušných ustanovení Zákona o rodine, konkrétne § 23 ods. 1, 2, 3, ako aj § 24 ods. 1, 4, 5, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine a zároveň rozhodol o trovách konania v zmysle ustanovenia § 52 CMP.

4. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil skutkovo tak, že mal za preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené a trvalo rozvrátené v dôsledku odcudzenia sa manželov a ich manželské spolužitie už neplní svoj účel. Rozvrat manželstva ako objektívny stav vzájomných vzťahov medzi manželmi je výsledkom rôznych príčin, ktoré sa ovplyvňujú a dlhodobo v manželstve manželov pretrvávajú. Manželia dlhodobo spolu nežijú, nehospodária spolu, manželstvo je iba formálne. Manžel s návrhom manželky na rozvod vyslovil súhlas, pričom ani jeden z manželov neprejavil žiadny záujem o obnovu spolužitia. Súd preto dospel k záveru, že manželstvo manželov je hlboko a trvalo rozvrátené, a preto ho rozviedol.

Maloleté deti E. a E. sú v súčasnej dobe žiakmi ôsmeho a druhého ročníka na W.. a matka sa stará o ich stravu o zabezpečenie školy, všetkých záujmových krúžkov v škole aj mimo školy, ako aj zabezpečenie poplatkov a voľnočasových aktivít.

Otec maloletých býva taktiež v rodinnom dome, ktorého vlastníčkou je matka, a to na prízemí viacgeneračného rodinného domu, pracuje od mája 2023 v spoločnosti P.. ako barman - prevádzkar, kde má uzavretý trvalý pracovný pomer na dobu určitú na jeden rok na polovičný pracovný úväzok, pričom pracuje v štvrtok, v piatok a v sobotu za mzdu vo výške 360 eur. Tiež pracuje na dohodu v spoločnosti T. ako donáška jedla. Z tejto pracovnej činnosti uviedol, že má príjem 200 eur mesačne. Na pojednávaní uviedol, že v minulosti bol konateľom spoločnosti E.. a to asi po dobu dvoch rokov, následne došlo k výmazu tejto spoločnosti z obchodného registra. V rok 2015 ho pohrýzol pes, má roztrhané šlachy na ľavej ruke a kvôli tomu hendikepu nemôže ťažko fyzicky pracovať. Nárok na invalidný dôchodok si nepodal a mesačne má výdaje 60 eur na internet, 36 na telefón, cestovné taxikom do práce 100 eur, strava 150 eur a výživové doplnky 30 eur. Maloletému E. dáva vreckové vo výške 100 eur mesačne.

Otec maloletých detí predložil pracovnú zmluvu so spoločnosťou P., z ktorej vyplýva, že pracuje od 12.05.2023 v tejto spoločnosti ako barman - čašník, zároveň vykonáva pomocné prevádzkové práce na týždenný pracovný čas 20 hodín so mzdou 4,10 eur za hodinu. Zároveň predložil sprostredkovateľskú zmluvu so spoločnosťou E. na sprostredkovanie prístupu k platforme Q..

Súd prvej inštancie vychádzal pri určení výšky výživného pre maloleté deti z priemerného mesačného čistého príjmu matky za obdobie od februára 2023 do januára 2024 s priemerom 1 544 eur a takisto vychádzal zo schopností, možností a majetkových pomerov oboch rodičov, pričom prihliadal na to, kto sa osobne stará o maloleté deti. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa patria okrem bežných potrieb, ako je výživa, ošatenie, obuv, náklady na bývanie, aj ďalšie potreby súvisiace s rozširovaním, prehľbovaním, vzdelávaním sa dieťaťa a na základe týchto skutočností súd prvej inštancie určil výživné pre maloleté deti E. vo veku 14 rokov a E. vo veku 8 rokov primerane možnostiam a schopnostiam otca, ako povinného rodiča, ako aj odôvodneným potrebám detí s poukazom na ich vek a odôvodnené potreby, a to na maloletého E. vo výške 160 eur - 16 % príjmu povinného a na maloletého E. vo výške 140 eur mesačne - 14 % z príjmu povinného.

Zároveň súd prvej inštancie v závere svojho rozhodnutia poukázal na to, že vzhľadom ku všetkým skutočnostiam s poukazom na to, že otec nepreukázal také skutočnosti, ktoré by mu objektívne bránili nájsť si zamestnanie finančne výhodnejšie s poukazom na svoj potenciál, pričom každý povinný rodič, ktorý má vyživovaciu povinnosť k nezaopatrenému dieťaťu je povinný si usporiadať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby nebola ohrozená jeho vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu.

III. Odvolanie otca voči výroku III. rozsudku

5. Proti výroku III. rozsudku podal odvolanie manžel, otec maloletých detí a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v tejto časti zrušil, resp. zmenil, a to tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého E. sumou 100 eur mesačne a na výživu maloletého E. sumou 100 eur mesačne, vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva. Odvolanie zdôvodnil aj tým, že nakoľko s ostatnými výrokmi prvostupňového súdu otec súhlasí, navrhol len zmeniť výrok III. Pokiaľ súd prvej inštancie zhodnotil príjem otca ako povinného rodiča za posledných 12 mesiacov podľa uvedenej potenciality príjmu povinného rodiča, pretože otec maloletých detí pracuje iba na čiastočný pracovný úväzok a jeho príjem je 360 eur mesačne, pričom je vyučený ako kuchár- čašník, ale nevyužíva dostatočne svoj vylúčený potenciál a mohol by mať podľa súdu vstupný plat okolo tisíc eur mesačne a vyššie, k tomu otec maloletých detí uviedol, že on vykonával pracovnú činnosť za účelom získania príjmu tak, ako mu to umožňoval jeho zdravotný stav a možnosti zamestnania. Je síce predpoklad, že jeho zárobkové možnosti sú väčšie, avšak v budúcnosti zmenia sa mu výdavkové pomery, a to z dôvodu, že manželka v dohľadnej dobe chce riešiť vysporiadanie BSM a to tak, že trvá na tom, aby opustil dom, v ktorom býva spolu s manželkou a deťmi. Manžel po vyporiadaní BSM bude nútený nájsť si iné ubytovanie, čím mu podstatne vzrastú náklady na bývanie. Z uvedeného dôvodu nie je schopný uhrádzať príspevok na výživu maloletých detí vo výške viac ako po 100 eur na každé dieťa mesačne.

K podanému odvolaniu ako kópiu predložil zmluvu o kreditnej karte, z ktorej vyplýva, že si požičal 900 eur ako celkovú dlžnú sumu, pričom má splatiť 925,45 eur a dátum splatnosti mesačnej splátky je 10.10.2023. Zároveň predložil spolu s odvolaním aj kópiu pohľadávky za oneskorené splátky v zmysle zmluvy o pôžičke, suma k úhrade je 242 eur a táto upomienka je z 20.04.2024. Zároveň z kópie nuxto pôžička vyplýva, že má povinnosť zrealizovať najneskôr do 07.04.2024 úhradu pôžičky takisto do 30.04.2024, a to vo výške 110 eur.

6. Odvolanie manžela a otca maloletých detí bolo doručené právnenému zástupcovi navrhovateľky - matky, ako aj kolíznemu opatrovníkovi, ktorí sa k odvolaniu manžela a otca maloletých detí nevyjadrili .

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas ako oprávnenou osobou - účastníkom konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie v jeho napadnutých častiach postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých častiach vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie zmysle § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z, Civilného sporového poriadku (ďalej len SCP).

8. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, a preto s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie.

9. Predmetom prieskumu pred odvolacím súdom je výrok o určení výživného uvedený v rozhodnutí súdu prvej inštancie pod bodom III.

10. Čo sa týka samotného rozsudku vo veci rozvodu manželstva a výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, ako aj toho, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, ako aj výroku IV., že po dohode rodičov styk otca s maloletými deťmi súd neupravil a zároveň rozhodol súd prvej inštancie aj o trovách konania v zmysle ustanovenia § 52 CMP nadobudol právoplatnosť.

11. V zmysle ustanovenia § 18 Zákona o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Podľa § 22 Zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch. Podľa vyjadrenia a

podľa odôvodnenia súdu prvej inštancie k takémuto prípadu v tomto konaní došlo, preto súd manželstvo manželov na návrh manželky rozviedol.

12. Odvolací súd preskúmaní spisu zistil, že súd prvej inštancie sa riadil ustanoveniami Zákona o rodine a dostatočne preskúmal vážnosť, trvalosť a intenzitu narušenia spolužitia účastníkov konania a taktiež príčiny rozvratu a možnosť obnovenia spolužitia.

13. Z uvedeného teda vyplýva, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že sú dané dôvody rozvodu podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine. Vzhľadom k tomu, že manžel a otec maloletých detí sa voči výroku I., II. a IV. neodvolal, uvedené výroky nadobudli právoplatnosť dňom 07.05.2024.

14. Odvolací súd sa preto zaoberal v odvolaní len výškou výživného na maloletého E. a na maloletého E., ktoré boli určené súdom prvej inštancie vo výške 160 eur na maloletého E. a vo výške 140 eur na maloletého E.. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje, pričom aj odvolací súd je toho názoru, že je v možnostiach a schopnostiach otca ako povinného rodiča, ako aj na základe odôvodnených potrieb detí s poukazom na ich vek a odôvodnené potreby jednak v rodine, ako aj v škole, určiť predmetné výživné vo výške ako stanovil súd prvej inštancie.

Odvolací súd zdôrazňuje, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca maloletých detí ako povinného rodiča z platenia výživného súd prihliadne aj vtedy, ak sa povinný rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku či majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré berie na seba povinný rodič. Tu poukazuje odvolací súd na viaceré pôžičky, ktorými sa otec maloletých detí zaťažil, pričom ani v jednom prípade nepreukázal, že by išlo o peniaze, ktoré by použil v prospech maloletých detí. Z uvedeného vyplýva, že otec sleduje výslovné svoje potreby, nie potreby maloletých detí.

15. Následne pri určení výživného súd prvej inštancie vzal v úvahu rozhodujúci príjem, ktorý by mohol rodič reálne dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality príjmu má prednosť pred princípom fakticity príjmu, ak sa príjem, ktorý prezentuje povinný rodič javí ako nepravdepodobný a je povinnosťou súdu prihliadať na celkové majetkové pomery povinného rodiča a na tzv. potencialitu príjmu povinného rodiča, teda otca maloletých detí. Ako zvýraznil aj súd prvej inštancie, oveľa vyššiu výpovednú hodnotu má zistenie potencialnej životnej úrovne povinného rodiča, ktorá je limitovaná okrem majetkových pomerov aj finančnými nárokmi na uspokojovanie potrieb povinného rodiča.

16. Odvolací súd preto vyhodnotil možnosti a schopnosti otca ako povinného rodiča v rozsahu ako to naznačil súd prvej inštancie, pričom zhodnotil príjem povinného rodiča za posledných dvanásť mesiacov podľa uvedenej potenciality príjmu povinného rodiča, pretože otec maloletých detí pracuje iba na čiastočný pracovný úväzok ako barman - čašník s deklaroványm príjmom 360 eur mesačne, pričom je vyučený kuchár - čašník s maturitou, však uvedené vyučenie a potenciál ani možnosti na trhu práce v okolí, ktoré môže využiť, nevyužíva. Nebránia mu v tom žiadne objektívne skutočnosti, pričom aj keď otec poukazuje na svoj hendikep v súvislosti s úrazom, ktorý mal v roku 2015, avšak súdu prvej inštancie nepredložil žiadne dôkazy o tom, že je nespôsobilý a nemôže si uplatňovať možnosti poskytnutia finančných kompenzácií, napríklad žiadosťou o priznanie invalidného dôchodku, resp. inými možnosťami.

17. Správne určil súd prvej inštancie z verejne dostupných portálov na internete, že práca so zameraním barman, čašník, kuchár je v regióne P. a okolie ponúkaná so vstupným platom približne 1 000 eur. Aj z uvedeného potencialného príjmu otca vychádzal súd prvej inštancie pri určení výživného na maloletého E. 16 % z príjmu povinného, ako aj pri určení výživného na maloletého E. 14 % príjmu povinného.

18. Odvolací súd zároveň negatívne vyhodnotil aj jeho dôvody uvedené v odvolaní, pričom považuje tieto za nedôvodné a samotné pôžičky, resp. ich v výška, na ktoré poukázal spolu s odvolaním len naznačujú, že otec maloletých detí ide do rizík, ktoré nasvedčujú tú skutočnosť, že nemôže uvedené pôžičky splácať v čase, ktorý mu je určený v týchto zmluvách. Odvolacie námietky otca preto nespochybnili vecnú

správnosť rozsudku v napadnutej časti výroku III., a preto odvolací súd napadnutý rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny a zákonný potvrdil.

19. Odvolací súd zároveň rozhodol o trovách odvolacieho konania v zmysle ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Prešove v pomere 3: 0 hlasov (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).